

Kas energia lõpphind tagab majanduse konkurentsivõime?

29.05.2025

Kuidas kasvatada majandust?

- Ressurside pakkumine, kvaliteet ja hind:
 - Tööjõud ja oskusteave
 - Loodusvarad
 - Kapital
 - **Energia**
- Keskkond
 - Maksud
 - Regulatsioonid
 - Infra
 - Välisnõudlus

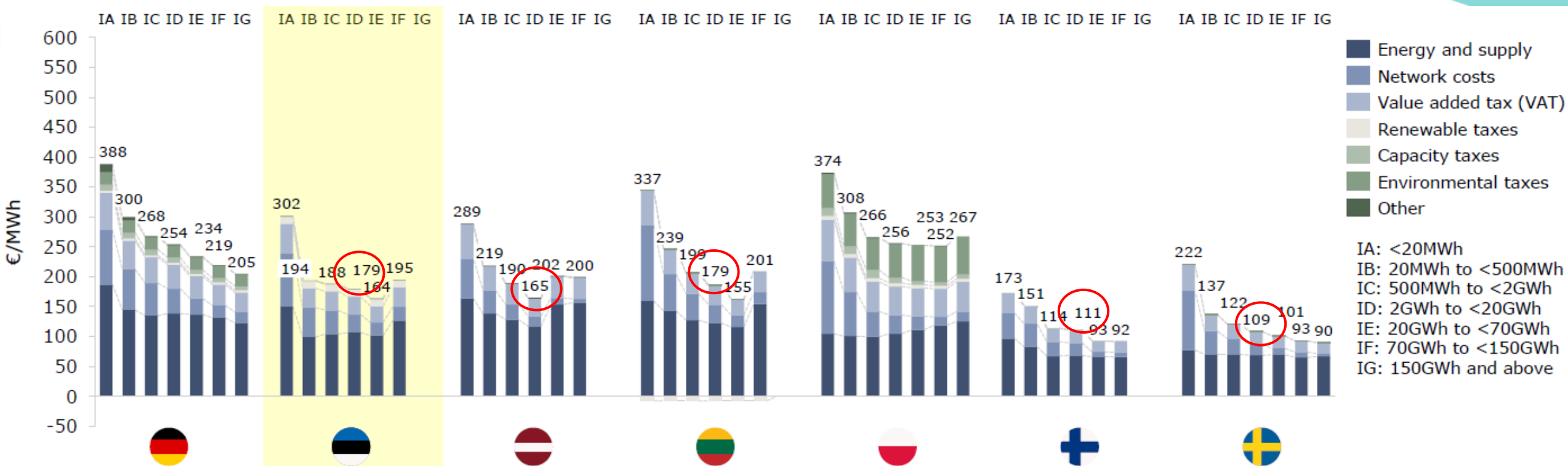
Miks tellisime uuringu?

- Põhilistest eksportturgudest kõrgem elektri lõpphind tapab Eesti tööstuse konkurentsivõimet
- ENMAK`i ja valitsuse energiapoliitika otsuste küsitavus
 - Omahind saadi madalamaks tänu heldelt subsideeritavale tootmise lisandumisele
 - Mitmed hinnakomponendid saadi odavamaks tänu ebareaalsele tarbimiskasvu prognoosile
 - Puuduvad allikad
 - Puuduvad mõjuhinnangud
- Suure kogemusega Põhjamaade juhtiv konsultatsioonifirma AFRY on pädev uuringufirma [About us | AFRY - engineering, design & advisory services](#)

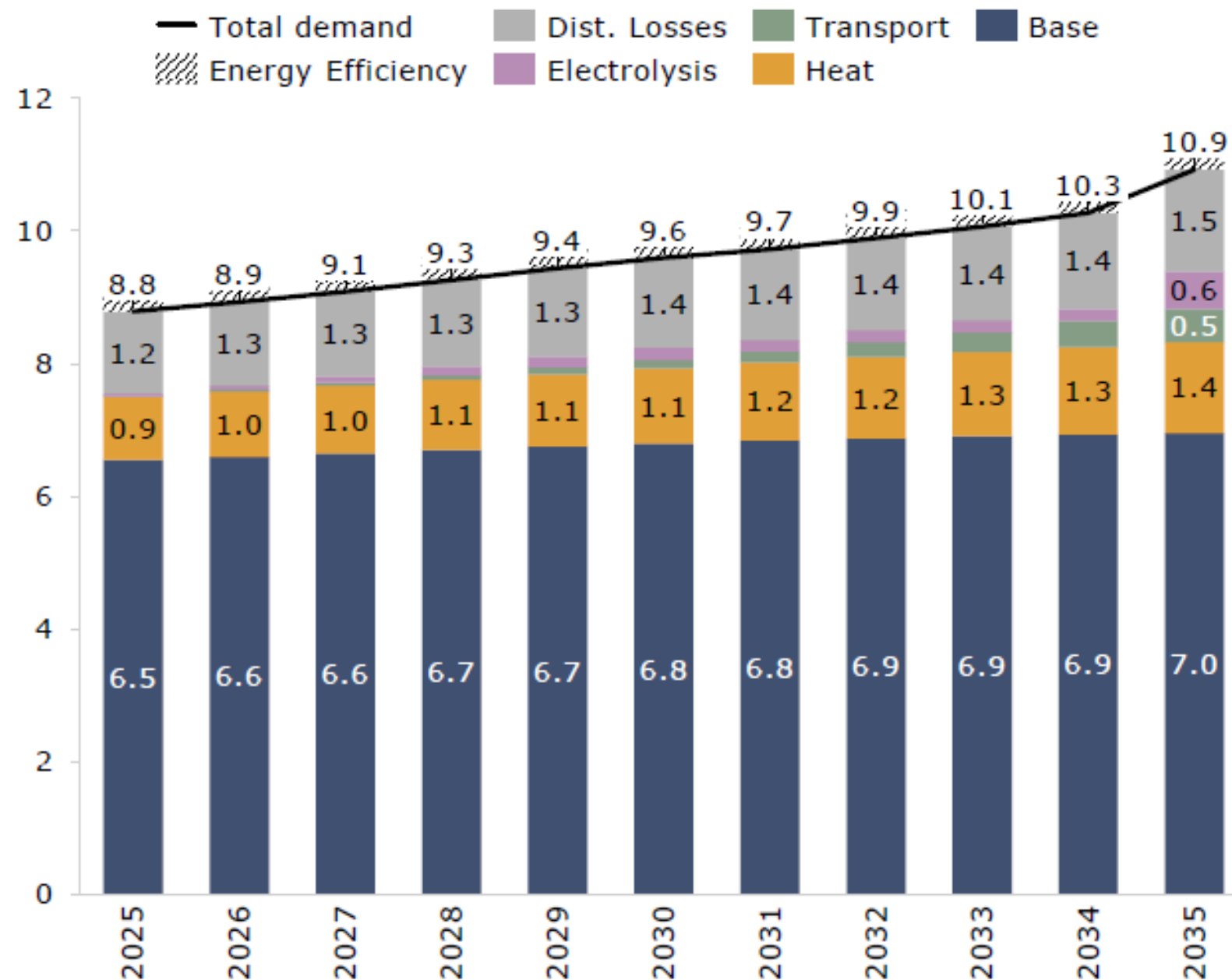
Uuringu sisu

- Hinnavõrdlus konkurentriikidega (Soome, Rootsi, Leedu, Läti, Poola, Saksamaa) – kõiki hinna-elemente arvestades
- Tootmisvõimsuste ja tarbimise dünaamika
- Võimalikud stsenaariumid lõpphindadega
 - Baasstsenaarium (orgaaniline areng)
 - Odavaima lõpp-hinna stsenaarium
 - ENMAK'i stsenaarium
 - ENMAK'i stsenaarium ilma uute välisühendusteta

Keskmise (2-20GWh) tööstustarbija jaoks on hind Eestis kõrgem kui naabritel

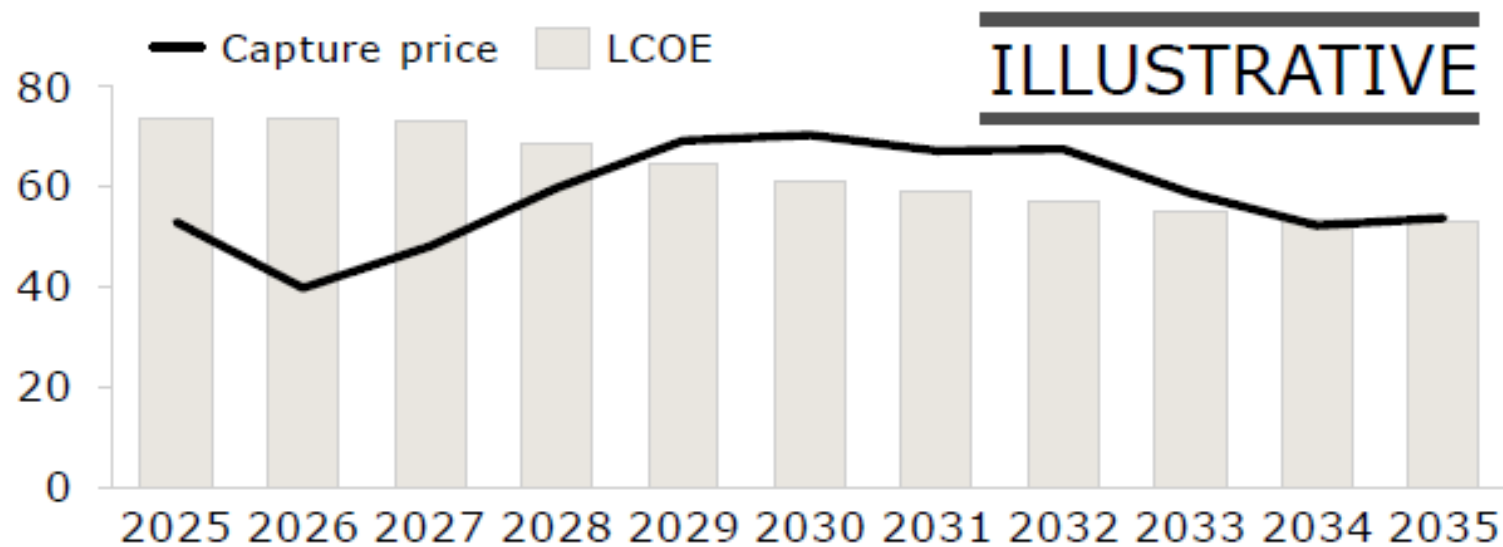

FORECASTED ELECTRICITY CONSUMPTION BY TYPE IN ESTONIA, CENTRAL SCENARIO (TWH)

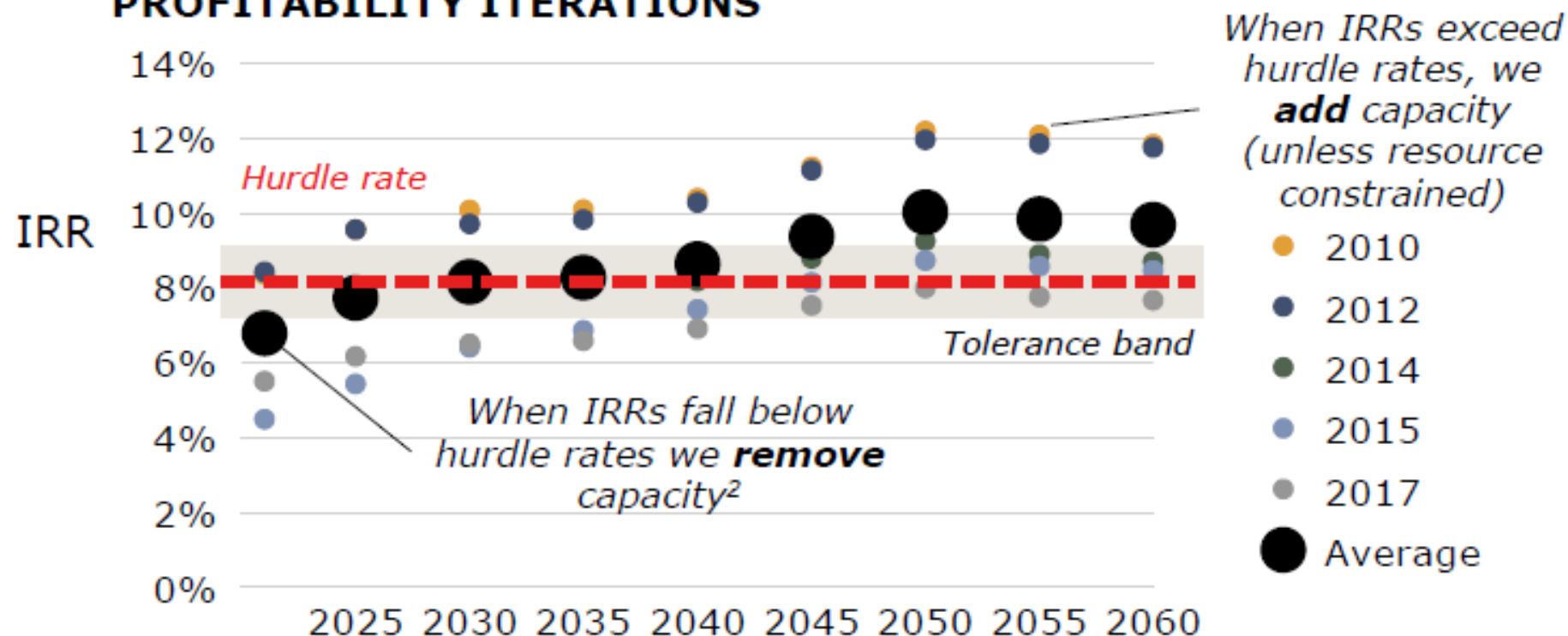

Source: AFRY Management Consulting.

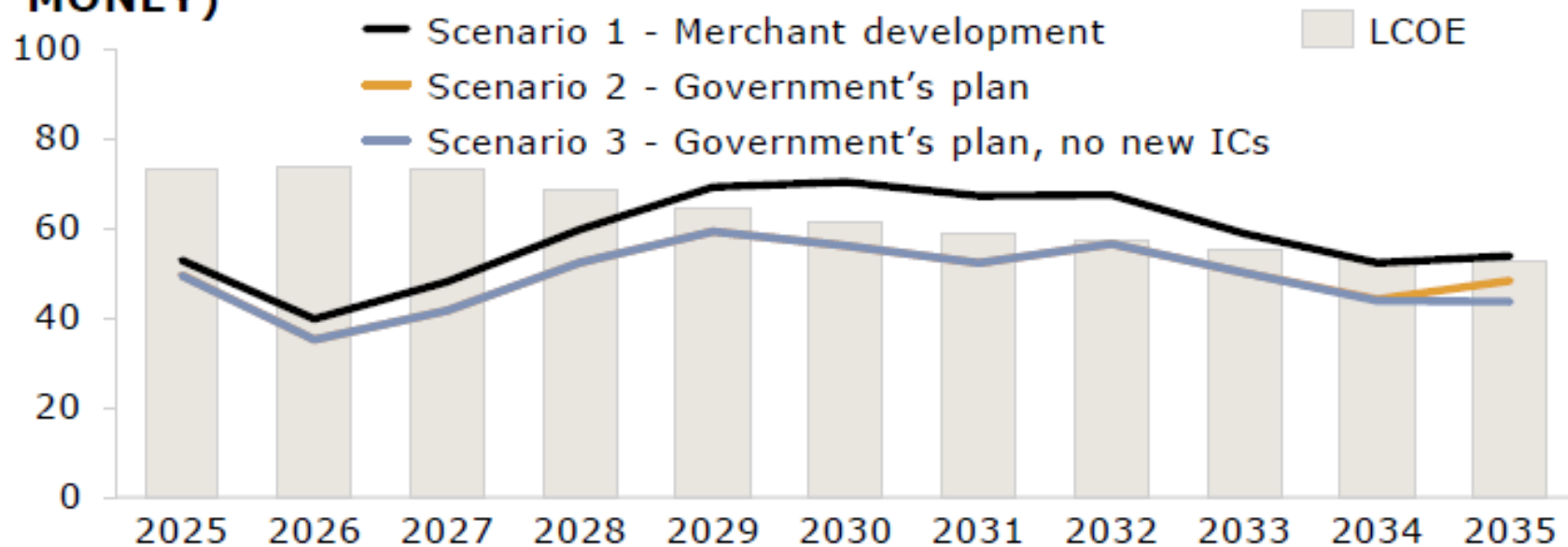
ONSHORE WIND CAPTURE PRICE VS. LCOE, €/MWH

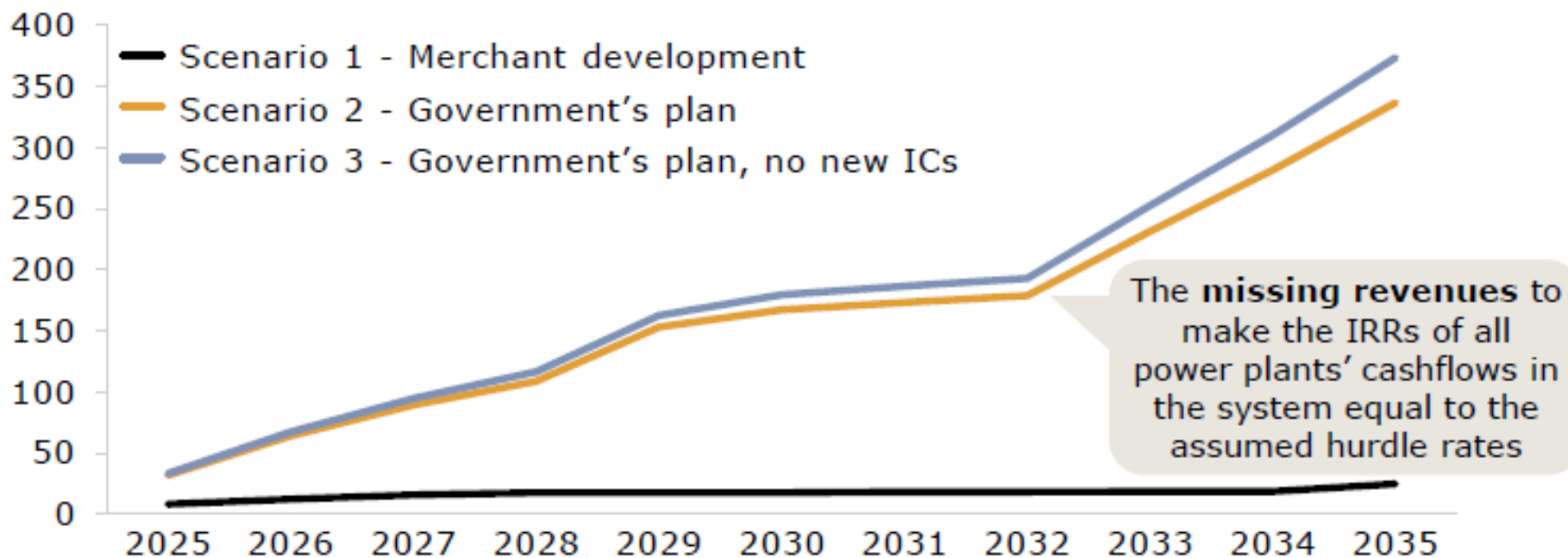
PROFITABILITY ITERATIONS

ONSHORE WIND CAPTURE PRICE VS. LCOE, €/MWH (REAL 2023 MONEY)

TOTAL MISSING MONEY, M€ (REAL 2023 MONEY)

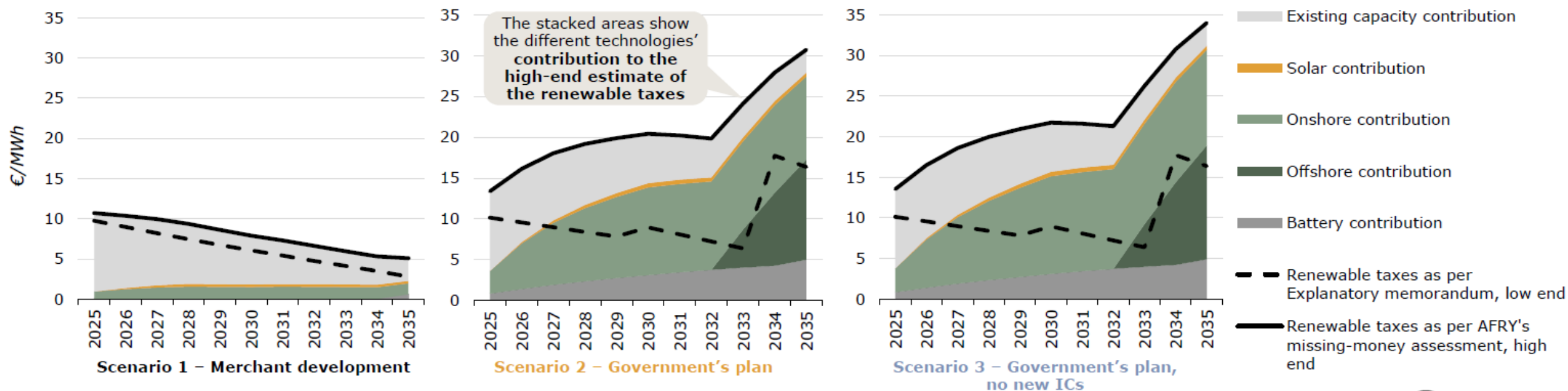

AFRY's estimated renewable taxes in Scenario 2 in 2035 are €14/MWh higher than the Government's estimate

COMMENTARY

- In **Scenario 1 – Merchant development**, mainly investments that are profitable without any subsidies are included. This means that the renewable taxes in this scenario include first and foremost the volumes of the existing subsidies as per the Explanatory Memorandum, which is shown as the black dashed line in the chart below. In AFRY's renewable tax estimate (black solid line) the 'missing money' from the 'fixed pipeline'¹ is also included, which gives a slightly higher estimate of the potential renewable taxes.
- In **Scenario 2 – Government's plan**, the Government's planned renewable tax level as per the Explanatory memorandum is shown as the dashed line in the chart. However, AFRY's assessment shows that the renewable taxes should be at a higher level to accommodate the planned buildout. In 2035, the renewable fee is €14/MWh higher than the Government's estimate, which shows that there are **more missing money in this scenario than the Government plans to subsidise**, which may have to be collected from the consumers.
- In **Scenario 3 – Government's plan, no new ICs**, with less interconnector capacity, wholesale prices are slightly lower towards 2035 than in Scenario 2, increasing the 'missing money' in the scenario and thereby the renewable taxes. The renewable taxes are **€3.2/MWh higher** in Scenario 3 than in Scenario 2 in 2035.

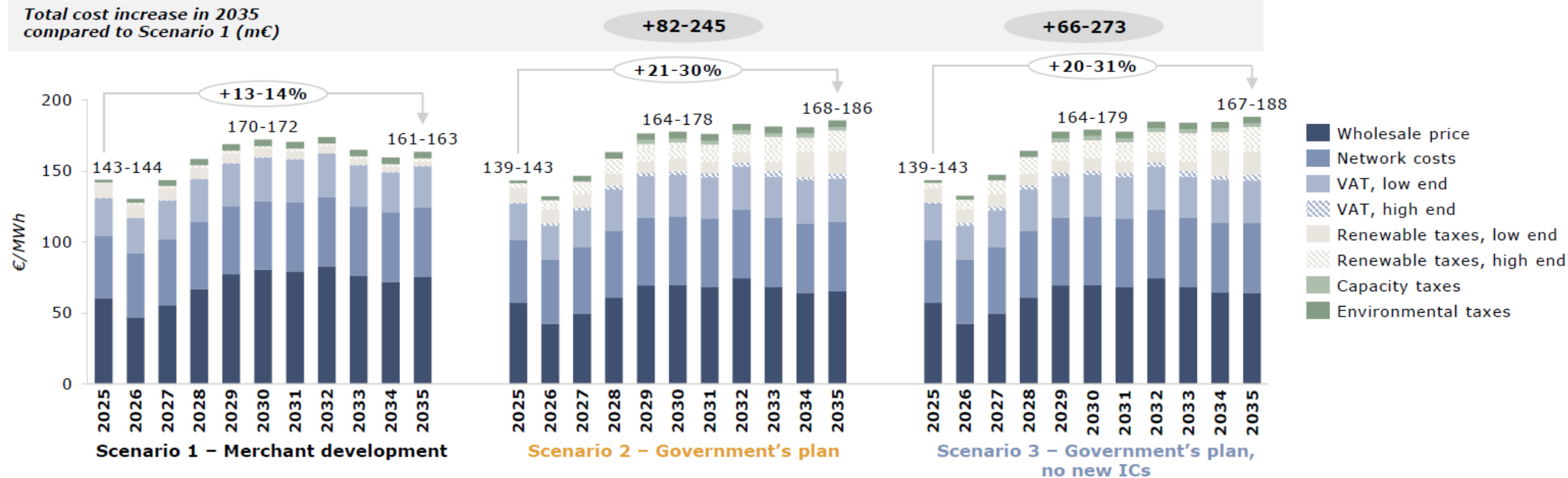
RENEWABLE TAXES, HIGH- AND LOW-END ESTIMATES (€/MWh)

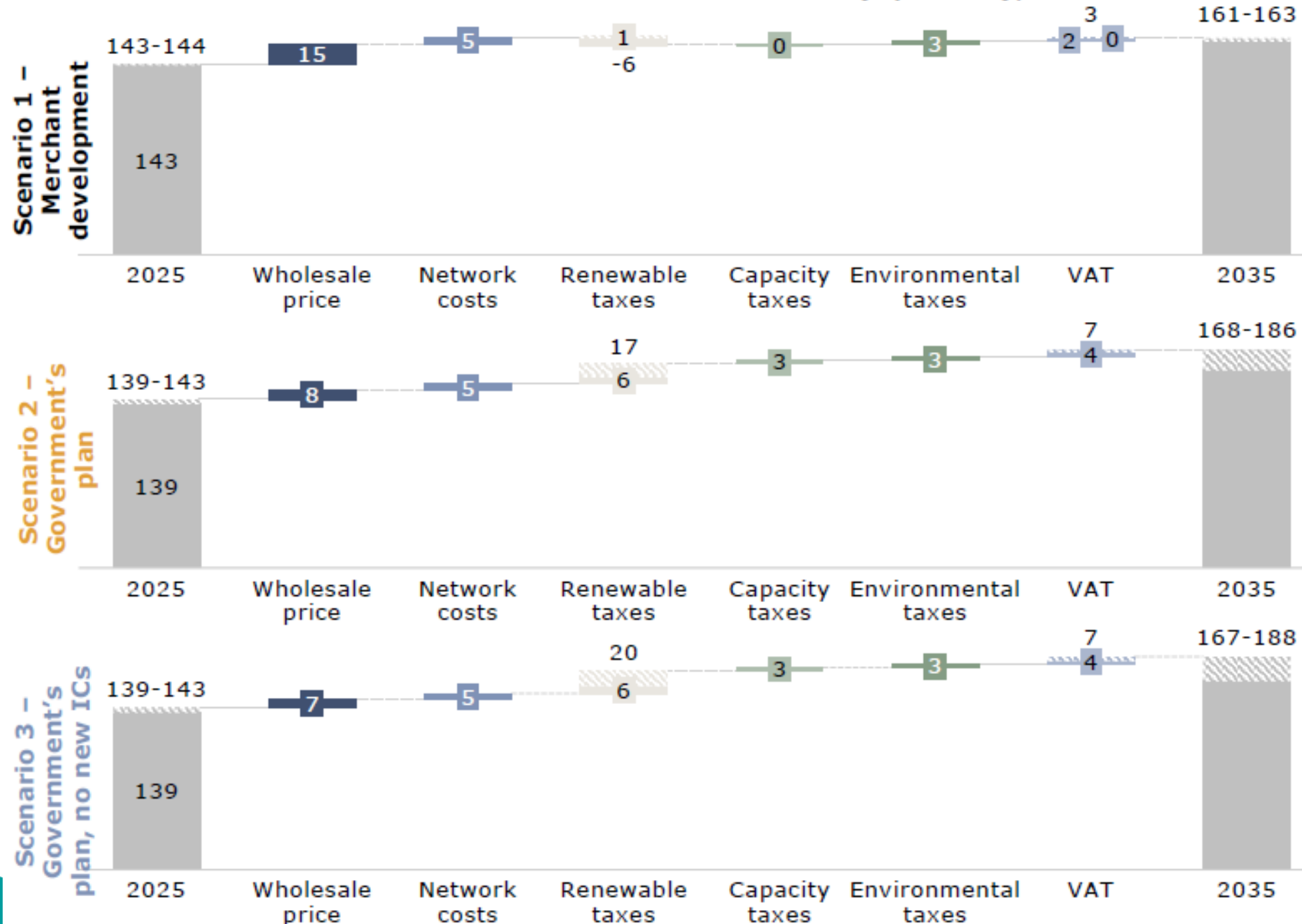
1. Pipeline of projects that are already under construction, financed or permitted and deemed very likely to realise by our team of country experts. These projects commission latest in 2028.

Erinevate stsenaariumide mõju elektri lõpphinnale

TOTAL ELECTRICITY COST, HIGH- AND LOW-END ESTIMATE (€/MWh)

CHANGE IN ELECTRICITY COST COMPONENTS (€/MWH), 2025-2035

AFRY uuringu põhijäreldused

- Suhteliselt mõistliku aja- ja rahakuluga on võimalik tellida kvaliteetne uuring
- Keskmise tööstustarbija (2-20 GWh/a) hind Eestis on juba praegu kõrgem kui naaberriikides
- AFRY prognoosib tarbimise kasvu aeglasemaks kui ENMAK
- Eestis on juba vaadeldud riikide kõrgeim taastuenergiatasu
- AFRY arvutuste kohaselt võib taastuenergiatasu ENMAKiga ulatuda 14 €/MWh võrra kõrgemaks Kliimaministeeriumi prognoosist (energiahinnamemo/ENMAK materjalid)
- Uutesse võimsustesse ei investeerita, kui see vastu turuhinna prognoose ära ei tasu või riik tulu ei garanteeri
- Maatuule- ja päikeseenergia on piisavas mahus konkurentsivõimeline ilma uute toetusteta, mis koos olemasolevate võimsustega tagaks ka varustuskindluse (küll mitte 100% TE eesmärki aastaks 2030)
- Orgaaniline stsenaarium toob kaasa madalaima lõpphinna: hulgihind küll tõuseb, kuid teised hinnakomponendid kasvavad vähem kui heldelt toetatud võimsustega
- Ülekoormustasu kaudu on võimalik elektrihipa aastani 2035 alandada kuni 7 €/MWh
- Nõudlus lõunanaabrite poolt võib tõsta hinda Eestis uute välisühenduste lisandumise tõttu. Ka Soomes võib hinnatase 2035.a-ks tõusta Eestist kõrgemaks